

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 22P/60/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5623217004
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petra Lacková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2024:5623217004.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Petrou Lackovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX a C. B., nar. XX.XX.XXXX, mal. deti zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, deti rodičov, matka: A. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom mesto Ružomberok a otec: E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXX, okr. Ružomberok, v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností a o uložení výchovného opatrenia, taktó

rozhodol:

Mal. deti A. B. a C. B. sa zverujú do osobnej starostlivosti otca.

Obaja rodičia majú právo zastupovať a spravovať majetok mal. detí v bežných veciach.

Matka je povinná prispievať na výživu mal. A. výživným vo výške 100,- eur mesačne vždy do každého 20.dňa v mesiaci vopred k rukám otca mal., počnúc od vyhlásenia tohto rozsudku, t.j. od 08.02.2024 do budúcnosti.

Matka je povinná prispievať na výživu mal. C. výživným vo výške 100,- eur mesačne vždy do každého 20.dňa v mesiaci vopred k rukám otca mal., počnúc od vyhlásenia tohto rozsudku, t.j. od 08.02.2024 do budúcnosti.

Ruší neodkladné opatrenie č.k. RK-11P/49/2023-25 zo dňa 19.05.2023.

Mení rozsudok Okresného súdu Ružomberok, č.k. RK-11P/8/2023-35 zo dňa 02.03.2023.

Určuje nad starostlivosťou o mal. deti B. výchovné opatrenie – súdny dohľad.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1.Dňa 14.12.2023 bol Okresnému súdu Liptovský Mikuláš doručený podnet Úradu práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok, oddelenie SPODaSK na začatie konania vo veci úpravy práv a povinností k mal. deťom a uloženie výchovného opatrenia. ÚPSVaR Ružomberok vo svojom podaní uviedol, že mal. deti boli naposledy neodkladným opatrením, uznesením č.k. RK-11P/49/2023 zo dňa 19.05.2023 zverené otcovi z dôvodu dlhodobého zanedbávania starostlivosti a výchovy zo strany matky. Súbežne s vydaním neodkladného opatrenia boli deti dňa 28.06.2023 umiestnené na dobrovoľný pobyt do Centra pre deti a rodiny Detské centrum Slovensko, kde boli od 28.06.2023. Otcovi bol tak poskytnutý priestor, aby zabezpečil bývanie pre seba aj maloleté deti. Matka absolvovala ústavnú liečbu v Centre pre liečbu drogových závislostí v Banskej Bystrici v období od 12.06.2023 do 31.08.2023. Následne jej bolo odporúčané pokračovať v doliečovaní formou dlhodobého resocializačného pobytu, čo odmietla

a následne sa vrátila k predchádzajúcemu spôsobu života. Odmieťa uviesť kde a s kým býva, bola aj za prácou v Čechách. Od augusta 2023 boli do spolupráce s rodinou (otcom a mal. deťmi) zapojené ďalšie dva subjekty a to CDR Ružomberok s cieľom zlepšenia výchovného prostredia a školských výsledkov mal. detí a Občianske združenie Compass Together, o.z. za účelom rozvíjania rodičovských zručností a poskytovania voľnočasových aktivít pre mal. deti, keď je otec v práci. Napriek tomu, že v spolupráci s Mestským úradom Ružomberok sa podarilo pre otca a mal. deti nájsť vhodné ubytovanie, otec neuhrádzal nájomné, ani po dohodnutí splátkového kalendára a v pridelenom byte v podstate nikdy reálne ani nebýval. S mal. deťmi býval a aj momentálne býva na ubytovni pri svojej matke v jednej miestnosti. Otec nikde nepracuje, jeho jediným príjmom sú rodinné prídavky, živý ich stará matka mal. detí. Otec priznal drogovú minulosť, aktuálne neguje požívanie, resp. požitie návykových látok. Pod vplyvom súbehu všetkých okolností bolo odporučené, aby CDR Ružomberok zorganizovalo stretnutie rodinného kruhu. Na stretnutí napriek pozvaniu širšej rodiny, sa zúčastnil len otec, následne bola vyhodnotená aktuálna situácia v rodine, s tým, že ak sa otec resp. iní členovia rodiny nezmobilizuje k riadnemu zabezpečeniu starostlivosti o mal. detí, oddelenie SPODaSK malo dohodnúť s CDR RK profesionálnu matku, ak by bolo potrebné deti vyňať zo starostlivosti otca. Otec sa následne zmobilizoval, pracuje, mal. deti chodia do školy a škôlky.

2. Uznesením č.k. 22P/60/2023-12 zo dňa 03.01.2023 Okresný súd Liptovský Mikuláš začal konanie o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom a o uloženie výchovného opatrenia.

3. Uznesením č.k. 22P/60/2023-13 zo dňa 03.01.2023 súd ustanovil Úrad práce, soc. vecí a rodiny Ružomberok za kolízneho opatrovníka mal. deťom.

4. Súd vo veci nariadil pojednávanie, ktorého sa zúčastnila otec, matka a KO.

5. Otec na pojednávaní súhlasil so zverením detí do jeho osobnej starostlivosti. Starostlivosť o deti zabezpečuje v podstate od vydania neodkladného opatrenia v máji 2023. Napriek vážnym problémom matky sa on snaží, aby bola v kontakte s deťmi, obzvlášť, keď má o to záujem. Aj keď ju chcú deti vidieť, on tomu nebráni, ale momentálne matka nemá vytvorené podmienky na to, aby mohla zabezpečovať starostlivosť o deti. Mysli si, že aj na pojednávanie prišla pod vplyvom návykových látok, alebo alkoholu, bolo to vidno na jej správaní. Má problémy aj s bývaním. Rodina ju nechce vziať bývať k sebe, aby ich nedostala do problémov, ale teraz jej našli ubytovanie v garsónke a pravdepodobne podľa jeho vedomostí jej to strýko aj zaplatil na mesiac. Ten ďalší mesiac nevie, či to zaplatila alebo či jej to niekto zaplatil. Matka si nevie udržať stále zamestnanie, naposledy mu povedala, že je v Nemecku, ale to bola skôr Česká republika, mala tam pracovať v pekárni. Asi dva dni pred Silvestrom prišla sem, späť na Slovensko a odvtedy je tu. Problém u nej s alkoholom, resp. drogami sa teraz ešte zintenzívnil, lebo aj tie návštevy detí alebo stretnutia s deťmi sú veľmi sporadické a nepravidelné, aj tá komunikácia je problémová. Ona namiesto toho, aby sa zaujíkala o deti, tak stále jemu vykrikuje nejaké nepodstatné veci, ktoré sa jeho, ani detí netýkajú. On sa snaží zabezpečovať v rámci svojich možností starostlivosť o deti riadne. Je pravda, že dievčatá sú vo veku 6,5 roka a skoro 8 rokov, občas samozrejme ako malé deti vymýšľajú, niekedy aj nepočúvajú, ale nič také, čo by nebolo v norme. Momentálne aj s deťmi bývajú aj s jeho mamou, teda starou mamou mal. detí na ubytovni. Mama mu aj s deťmi pomáha. Na druhej strane neupiera deťom, aby sa stretávali aj s rodinnou z matkinej strany. Keď sa chcú s nimi stretnúť, zavolajú, on nemá problém ich doniesť. Staršej dcére sa v škole darí, mladšia chodí do predškolskej. Niekedy ich tam chodí vyzdvihovať matka, keď sa na tom vopred dohodnú. V škole ešte vychovávateľky ani učiteľky neupozorňovali na matkin problém s alkoholom, drogami. On momentálne problém s alkoholom alebo drogami nemá. Príležitostne (keď je nejaká oslava) si vypije, ale je to v čase, keď o deti je zabezpečená starostlivosť, teda nie pred nimi. Pokiaľ ide o majetkové pomery, momentálne nepracuje, má však dohodnuté so zamestnávateľom D. D., u ktorého predtým pracoval, že keď sa opäť práce na jar rozbehnú, tak ho opäť zamestná. Vykonával pomocné stavebné práce. Teraz, keď je možnosť, snaží sa privyrábať aspoň brigádami. Z evidencie uchádzačov o zamestnanie bol vyradený, ale požiadal si o dávku v hmotnej núdzi. Momentálne jeho jediným príjmom sú rodinné prídavky na dve deti a pomáha mu tiež charita. Nájomné platia vo výške 193,40 €, to hradí jeho mama zo svojho dôchodku. Ďalšie výdavky majú bežného charakteru na stravu, ošatenie, drogériu, kozmetiku. C. chodí do materskej školy, do predškolskej, mesačne sa platí fond 5,- eur + strava okolo 40,- eur, ale je tam dotácia zo štátu. A. je druhýkrát prváčka na ZŠ, kde sa za obedy platí len réžia okolo 12,- eur + doplatok asi 6,- eur. Chodí do ŠKD, spoplatnený sumou 15,- eur mesačne + pomôcky a potreby do školy a na začiatku roka sa platilo ZRPŠ. Do škôlky a školy zaváža deti autobusom, jedna cesta ich vyjde všetkých troch spolu 1,40 eur

tam a 1,40 eur naspäť. Zdravotný stav detí je dobrý, bývajú častejšie choré, mali problémy aj s ušami. Matka na základe neodkladného opatrenia výživné riadne neplatí. V septembri mu dala nejakých 150,- eur na školské potreby a veci pre deti a teraz asi v januári, keď prišla po tom, čo pracovala v zahraničí, mu dala tiež nejakých 150,- eur. Niečo dala deťom aj na Vianoce, ale boli to len také drobnosti.

6. Matka sa pojednávania zúčastnila, avšak ešte pred jej výsluchom, bez vyjadrenia, bezdôvodne počas výsluchu otca opustila pojednávaciu miestnosť. Písomne sa nevyjadрила, ani nepredložila súdu žiadne doklady.

7. Na pojednávaní sa vyjadрила aj kolízna opatrovníčka, keď zotrvala na tom, čo uviedli v podnete na začatie konania o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom a o uloženie výchovného opatrenia. Zmena úpravy výkonu rodičovských práv a povinností sa jej javí ako nevyhnutná a taktiež je potrebné, aby nad starostlivosťou o mal. deti bol nariadený dohľad, nakoľko situácia v rodine nie je jednoduchá, ani stabilná, keď spočiatku o deti zabezpečovala starostlivosť ich matka po tom, ako tam boli zaznamenávané veľké problémy a nedostatky, neodkladným opatrením boli deti dočasne zverené do starostlivosti otca, ktorý v podstate odvtedy starostlivosť o deti zabezpečuje. Je pravda, že aj tam nie je situácia ideálna, dokonca v lete otec, ako by sa v tomto smere čiastočne opustil, keď boli zistené nedostatky, prišiel o prácu, o bývanie, ktoré mal od mesta, čo bolo dôvodom, že sa intenzívne rodina začala sledovať a začalo sa s ňou pracovať. V rámci práce s rodinou boli do toho zapojené viaceré subjekty, bolo uskutočnené multidisciplinárne stretnutie, kde bolo možno 15 odborníkov z rôznych inštitúcií, na toto stretnutie boli pozvaní aj matka, otec a ich ďalší rodinní príslušníci, širšia rodina, avšak jediný, kto sa na to stretnutie dostavil, bol otec, ktorý toto všetko ustál, zobral si rady odborníkov k srdcu, snažil sa spolupracovať a zachrániť rodinu v zmysle starostlivosti o deti. Napriek tomu, že počas celej tej doby visel nad deťmi otáznik, či nebude potrebné ich odňať z rodinného prostredia, s prihliadnutím na skutočnosť, že pre každé dieťa, takisto aj pre mal. deti B. je v ich najlepšom záujme, aby ostali vo svojom prirodzenom rodinnom prostredí, otec napriek ťažkej situácii je aktuálne schopný im zabezpečiť a zabezpečuje im bývanie, majú navarené, zabezpečené jedlo, riadne chodia do školy, škôlky, sú pripravené, naučené,... Otec momentálne síce nemá prácu, avšak snaží sa si privyrábať, prácu si hľadať, má bývanie, so starostlivosťou o deti mu pomáha jeho matka, takže časť nákladov práve, čo sa týka bývania, uhrádzajú z jej starobného dôchodku, nakoľko otec momentálne poberá rodinné prídavky a požiadal si o dávku v hmotnej núdzi, takisto je mu nápomocná charita, úrad a CDR. Za danej situácie je v najlepšom záujme deti, aby boli zverené do starostlivosti práve otcovi a zároveň je potrebné, aby nad starostlivosťou o maloleté deti bol nariadený súdny dohľad.

8. Súd ďalej vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi založenými v súdnom spise a to najmä s podnetom, odpoveďami na lustrácie v REGOB a v SP, uznesením č.k. 22P/60/2023-12 zo dňa 03.12.2023, ktorým súd začal konanie o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, uznesením č.k. 22P/60/2023-13, ktorým súd ustanovil ÚPSVaR Ružomberok za KO mal. deťom, správou z prešetrovania pomerov ÚPSVaR Ružomberok zo dňa 06.02.2024, úradným záznamom a doručenkou od matky, vyhlásením k osobným, majetkovým pomerom vypísaný zo strany otca, podstatným obsahom spisu RK-11P/49/2023, najmä s uznesením o nariadení NO č.k. RK-11P/49/2023-25 zo dňa 19.05.2023 a podstatným obsahom spisu RK-11P/8/2023, a to s rozsudkom č.k. RK-11P/8/2023-35 zo dňa 02.03.2023.

9. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 37 ods. 1 Zákona o rodine, nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 odst. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu

10. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že o obe mal. deti sa t.č. osobne stará ich otec. Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 11P/8/2023-35 zo dňa 02.03.2023, súd schválil rodičovskú dohodu, keď maloleté deti Fukasové boli zverené do osobnej starostlivosti matky s právom oboch rodičov zastupovať a spravovať majetok mal. detí v bežných veciach. Otec sa zaviazal prispievať na výživu mal. detí po 100 € mesačne na každé z detí. Uznesením Okresného súdu Ružomberok č.k. 11P/49/2023-25 zo dňa 19.05.2023 súd neodkladným opatrením dočasne zveril mal. deti B. do osobnej starostlivosti otca a matke uložil povinnosť prispievať na výživu mal. detí výživným vo výške 30% zo

sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu, vždy do každého 20. dňa v mesiaci vopred k rukám otca mal. detí. Na podnet ÚPSVaR RK, oddelenia SPODaSK súd uznesením č.k. 22P/60/2023-12 zo dňa 03.1.2023 začal konanie o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom B. a o uloženie výchovného opatrenia. O deti sa aktuálne od nariadenia neodkladného opatrenia (od mája 2023) osobne stará ich otec. Mal. deti majú trvalý pobyt hlásený na adrese Mesto Ružomberok, taktiež ich matka. Otec podľa lustrácie v Registri obyvateľov SR má hlásený trvalý pobyt na adrese G. XXXX/XX, G., býva však spolu s mal. deťmi a svojou matkou na ubytovni v F., F. H. XXX, okr. Ružomberok. Matka bola naposledy zamestnaná od 11.09.2023 do 22.09.2023 v spoločnosti P.J.Servis, s.r.o. s vymeriavacím základom za 9/2023 vo výške 406,41 € (za 12 dní). Následne bola ešte od 04.12.2023 do 23.12.2023 zamestnaná v spoločnosti Royce Agency, s.r.o. s vymeriavacím základom za 12/2023 (za 20 dní) vo výške 500 €. Otec bol naposledy zamestnaný ako zamestnanec u zamestnávateľa D. D., a to od 18.05.2023 do 10.07.2023 s vymeriavacím základom za 5/2023 vo výške 152,20 €, za 6/2023 vo výške 350 € a za 7/2023 vo výške 98,89 €. Otec písomne špecifikoval náklady na mal. C. vo výške 10-20 € za lieky, keď je chorá, za MŠ vo výške asi 50 € a ostatné bežné výdavky vo výške min. 100 €. Na mal. A. rovnako 10-20 € lieky, keď je chorá, škola 50 € a iné 100 €. Zo správy z prešetrenia pomerov zo dňa 06.02.2024 vyplynulo, že otec s mal. deťmi a svojou matkou býva na ubytovni v Štiavničke, je nezamestnaný, privyrába si príležitostne (pomocné práce na stavbách). Dňa 25.01.2024 si otec požiadal o dávku v hmotnej núdzi, ešte mu nebola priznaná, rieši si osobný bankrot. Jeho jediným príjmom sú rodinné prídavky vo výške 120 € (dve deti) a výživné na deti, ktoré matka neplatí pravidelne (v septembri zaplatila 150 € a v januári 2024 ďalších 150 €). Bol na brigáde, naposledy v januári, asi 5 dní, z čoho mu vyplatia na ruku asi 200-250 €. Finančne mu pomáha jeho matky zo starobného dôchodku, ktorý poberá vo výške cca 400 €, z ktorého platí najmä bývanie na ubytovni vo výške 193 €. Rodine tiež pomáha (potravinová pomoc) mesto, farská charita, CDR. Mal. Natália opakuje prvý ročník ZŠ, škola neuvádza žiadne problémy. Stravuje sa v školskej jedálni (12 € mesačne) a chodí do ŠKD (15 € mesačne). Mal. C. navštevuje materskú školu, kde sú náklady vo výške 12 € strava mesačne škôlka, 10 €/polrok hygiena a 5 €/polrok príspevok na hračky a pomôcky. Matka podľa vyjadrenia KO nespokojuje, v decembri 2023 telefonicky kontaktovala oddelenie SPODaSK s informáciou, že pracuje v Čechách, odvtedy telefón nedvíha. Podľa informácii od otca, je už späť v Ružomberku a mala by bývať na adrese I. J. XX, G., kde bol vykonaný pokus o šetrenie, ale nikto neotváral. Matka bola s deťmi naposledy 30.01.2024 a sporadicky si ich podľa vyjadrenie otca berie najmä cez víkend, keď je s nimi u svojej starej matky.

11. Pokiaľ ide zmenu zverenia u maloletých detí z osobne starostlivosti matky do osobnej starostlivosti otca, s právom oboch rodičov zastupovať a spravovať majetok maloletých detí, takúto úpravu práv a povinností vo vzťahu k maloletým deťom súd vyhodnotil ako úpravu, ktorá je v ich najlepšom záujme, jednak vzhľadom na vek maloletých detí, ich vzťah k rodičom, taktiež vzhľadom na vzťahy medzi rodičmi (nežijú v spoločnej domácnosti), ale najmä vzhľadom ku skutočnosti, že otec aj doteraz v rámci svojich možností zabezpečoval a zabezpečuje starostlivosť o maloleté deti, práve potom, čo deti boli najprv zverené matke a táto k starostlivosti o deti nepristupovala zodpovedne, čo bolo dôvodom na vydanie neodkladného opatrenia. Matka, t.č. osobnú starostlivosť o maloleté deti nevykonáva, svojím prístupom nepreukázala dostatočnú, resp. žiadnu zodpovednosť ani zmenu správania a taktiež nemá vytvorené žiadne podmienky preto, aby starostlivosť o deti zabezpečovať mohla. Už keď rozhodoval súd rozsudkom o zverení mal. detí do starostlivosti matky nebola situácia v domácnosti matky, resp. na strane matky ideálna. Otec mal. detí sa však v tom čase zaviazal, resp. prisľúbil, že bude pri starostlivosti matky o mal. deti nápomocný, resp. bude na ne dohliadať, keď budú s matkou. Matka má aj ďalšie dieťa s iným partnerom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, práve z dôvodu nestabilného a nepredvídateľného správania sa matky, čo sa týka otázky bývania, starostlivosti o deti, ich školskej dochádzky, problémov s alkoholom a inými návykovými látkami,...Matka však napriek pomoci zo strany úradov o orgánov sociálnoprávnej ochrany detí, taktiež zo strany otca nedokázala zabezpečiť starostlivosť o mal. deti, preto bolo potrebné urýchlene a bezodkladne riešiť situáciu v rodine, keď v máji 2023 bolo vydané neodkladné opatrenie, na základe ktorého prevzal starostlivosť o mal. deti na seba ich otec. Matka následne absolvovala síce trojmesačné liečenie, ďalej však napriek odporúčaniam v terapii nepokračovala a rýchlo sa vrátila k predchádzajúcemu spôsobu života. Ani situácia na strane otca nebola priaznivá, resp. ideálna, uvedomil si však, že je to práve on, ako druhý rodič, ktorého povinnosťou je zabezpečiť starostlivosť o deti, postarať sa o deti, keď túto potrebnú starostlivosť nemôže alebo nechce zabezpečiť rodič, ktorému boli deti naposledy zverené (v tomto prípade matka). Otcovi bola poskytovaná pomoc, najmä poradenská a finančná, ktorú neodmietol, práve naopak, zúčastňoval sa multirezortných stretnutí (na rozdiel od matky) a riadil sa v rámci možností radami a odporúčaniami odborníkov. Napriek

tomu, že ani jeden z rodičov nemá vytvorené ideálne podmienky pre starostlivosť o maloleté deti, otec svojím prístupom preukázal zodpovednejšie a stabilnejšie správanie, pričom v záujme mal detí je, aby boli vychovávané v prirodzenom rodinnom prostredí, ak je to možné a neboli z tohto prostredia proti svojej vôli vyňaté, súd ich preto zveril do starostlivosti otca za súčasného uloženia výchovného opatrenia – súdneho dohľadu nad starostlivosťou o mal. deti. S touto úpravou, resp. zmenou úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom sa stotožnil aj kolízny opatrovník, preto súd v prvom výroku rozsudku zveril maloleté deti do osobnej starostlivosti otca s právom oboch rodičov zastupovať a spravovať majetok maloletých detí v bežných veciach, nakoľko t.č. nezistil dôvody, pre ktoré by mali byť niektorému z rodičov tieto práva obmedzené.

12. Súd ďalej obligatórne rozhodoval o vyživovacej povinnosti k mal. deťom. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým dieťa nie je schopné sa samo živiť. Kedy nastane tento stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené záujmy a potreby, majetkové pomery a pod., t.z., že táto povinnosť rodičov nie je viazaná na dosiahnutie plnoletosti dieťaťa a má niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou je poskytovanie vecných plnení, napríklad bývania alebo stravovania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd buď autoritatívnym rozhodnutím alebo schválením rodičovskej dohody. Toto rozhodnutie môže súd zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery, pričom by malo ísť o podstatnú zmenu pomerov, ktorá môže byť odôvodnená buď subjektívne- okolnosťami na strane povinného, resp. oprávneného, alebo objektívne- vývojom životných nákladov.

13. Súd matke uložil povinnosť platiť výživné na obe maloleté deti rovnako a to vo výške po 100 € mesačne. Matka síce nijakým spôsobom nepreukázala súdu svoje majetkové pomery, ani ich nešpecifikovala a ani na pojednávaní nevyužila svoje právo vypovedať a tak sa k svojim príjmom a výdavkom vyjadriť, keď svojvoľne opustila pojednávaciu miestnosť avšak z dostupných zdrojov, lustrácii a výsluchu otca bolo preukázané, že matka je schopná pracovať, jej životná úroveň je napriek tomu nízka, keď nemá vlastné, stabilné bývanie, často mení zamestnanie, zamestnanie si nevie dlhodobo udržať a momentálne z vlastnej viny nemá ani žiadny príjem. Má pretrvávajúci problém s alkoholom a inými návykovými látkami, keď absolvovala ústavné liečenie, ktoré však nevedlo k viditeľnejšej a dlhodobejšej náprave...Osobnú starostlivosť o deti nezabezpečuje, túto zabezpečuje otec, ktorý taktiež nemá stabilný príjem. Naproti tomu, deti majú pravidelné výdavky jednak bežného charakteru na stravu, ošatenie, drogériu, kozmetiku, obuv vo výške po 100 € mesačne, lieky vo výške 10-20 € mesačne, bývanie po 48,25 € každá (193 € za ubytovňu, kde bývajú 4 osoby), cestovanie do a zo školy a škôlky cca 56 € (2,8 € deň x 20 dní), C. ďalej na škôlku 2,5 € mesačne hygiena a pomôcky, hračky a 12 € strava. Natália na školu – strava 12 € mesačne a 15 € ŠKD mesačne. Súd tak ustálil, že mal. C. ma mesačné náklady minimálne vo výške 210 € a mal. A. vo výške minimálne 215 € mesačne. Časť z týchto výdavkov, najmä pokiaľ ide o školské pomôcky, potreby,... by mala byť pokrytá z rodinných prídavkov (60 € mesačne na jedno dieťa), ktoré poberá otec. Väčšiu časť výdavkov mal. detí by mala pokryť matka vo forme výživného, keďže nezabezpečuje osobnú starostlivosť o mal. deti, preto jej súd uložil povinnosť platiť výživné vo výške po 100 € mesačne na každé z detí, pričom mal za to, že je v schopnostiach a možnostiach matky výživné v takto určenej výške platiť a zároveň takéto výživné spolu s rodinnými prídavkami pokryje nevyhnutné potreby mal. detí, tak ako už bolo uvedené. Súd uložil matke povinnosť platiť výživné v určenej výške až od vyhlásenia rozsudku, nakoľko dovtedy bola vyživovacia povinnosť zabezpečená neodkladným opatrením.

14. Výchovné opatrenie má plniť ochrannú funkciu- napomáhať navrátenie riadneho výchovného prostredia, ktoré zabezpečí, že sa dieťa bude vyvíjať v súlade so všeobecne akceptovanými morálnymi zásadami spoločnosti. Výchovnými opatreniami je vykonávaný dohľad nad výkonom rodičovských práv a povinností rodičmi a nad dieťaťom ale taktiež v prípade závažného správania na strane dieťaťa. Sleduje sa záujem dieťaťa. Ak by použitie výchovných opatrení nevedlo k náprave závažného stavu, môže dôjsť k zásahom do rodičovských práv a povinností. Súd v predmetnom konaní určil nad starostlivosťou o maloleté deti výchovné opatrenie - súdny dohľad, najmä vzhľadom na rizikové prostredie a potrebu neustále sledovať a vykonávať kontrolu nad starostlivosťou o mal. deti, keď

ani jeden z rodičov nemá vytvorené ideálne podmienky pre zabezpečovanie starostlivosti o mal. deti a prostredie v ktorom mal. deti žijú bolo vyhodnotené ako rizikové. Matka podmienky nemá vytvorené vôbec, resp. svojou nespôluprácou nepreukázala žiadnu snahu ani záujme o nápravu, navyše má problém s požívaním alkoholu prípadne iných návykových látok a otec je bez práce, finančne odkázaný na pomoc iných osôb, bytové podmienky taktiež nie sú ideálne, keď aj s deťmi a svojou mamou býva na ubytovni a v minulosti potvrdil aj nadmerné požívanie alkoholu a kontakt s návykovými látkami. Dohľad nad výchovou maloletých detí bol teda nariadený z dôvodu závažného správania, nie detí, ale ich rodičov, ktorí sú zodpovední za výchovu svojich detí, pričom záujem nad riadnou výchovou maloletých detí vyžaduje jej dlhodobjšie sledovanie.

15. V ďalších výrokoch rozsudku súd zmenil posledný rozsudok, ktorý upravoval rodičovské práva a povinnosti rodičov k mal. deťom (zverenie matke) a zrušil neodkladné opatrenia, ktoré dočasne upravovalo práva a povinnosti rodičov k mal. deťom.

16. Pokiaľ ide o trov konania, súd v zmysle § 52 Civilného sporového poriadku nepriznal žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov konania, nakoľko nezistil osobitné dôvody, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie ohľadne trov konania.

Poučenie:

Proti rozsudku súdu prvej inštancie možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš písomne v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods.1,2 CSP) - a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje, e) podpis, a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania - uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods.1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 ods.1,2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na uskutočnenie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov; ak ide o rozhodnutie vo veciach maloletých detí - rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, návrh na súdny výkon rozhodnutia.